

IZOBRAŽEVALNA TEHNOLOGIJA

I. Mediji

Medij lahko definiramo kot sredstvo prenašanja informacij, podatkov, sporočil – predstavlja nekaj, kar je med informacijo in prejemnikom le-te.

V učnem procesu je medij posrednik med učno vsebino in učencem, prevzema pa tudi druge funkcije: instruktivno, kontrolno, evalvacijsko, organizacijsko.

Pod pojmom »medij« razumemo materialna, **nepersonalna** sredstva: različne pripomočke, materiale, naprave, stroje, ki so nosilci in posredniki informacij. Pa vendar pomembno mesto posrednika v učnem procesu zasedajo tudi **personalni** mediji: učitelji in drugi sodelavci pri pouku.

II. Izobraževalna tehnologija (IT)

IT je sestavljen proces, ki vključuje tako ljudi, postopke, ideje, sredstva in organizacijo za analizirani problem, kot tudi zamišljene, uvajane, evalvirane, vodene rešitve tega problema v situaciji, kjer ima učenje določen namen in ga nadzorujemo.

Različni nepersonalni mediji (materialna sredstva) prevzemajo del didatično-metodičnih funkcij, pri katerih so bolj učinkoviti in kakovostni od samih učiteljev. Tako olajšujejo in pospešujejo proces učenja in komunikacije pri pouku.

Blažič (1993) definira **3 razvojne etape** izobraževalne tehnologije:

1. IT kot vložek v tradicionalni obliki pouka. Za to obdobje je značilna uporaba učnih sredstev in pripomočkov predvsem zaradi večje nazornosti.
2. Učna sredstva začnejo uporabljati tudi učenci – kot VIR informacij – s čimer postajajo aktivnejši subjekti v učnem procesu.
3. Multimedijski pristop: IT se uporablja za komunikacijo med učencem in različnimi viri informacij, pri čemer delovanje multimedijskega sistema v učnem procesu nadzoruje in usmerja učitelj.

Kateri vidiki vplivajo na izbor medijev v učnem procesu?

- **vidik namembnosti** (intencionalni vidik): pogojenost medija z namenom, ciljem pouka
- **vsebinsko-tematski vidik**: izbor medija je odvisen od strukture učne vsebine
- **metodični vidik**: glede na učne metode je medij lahko sredstvo pomoči pri učenju in poučevanju, sredstvo za samostojno učenje ali izvor in prenašalec informacij
- **sociokulturni vidik**: izbor medijev variira glede na socialno in kulturno okolje oz. neposrednih pogojev družbe, v kateri se pouk odvija
- **psihološki vidik**: pri izboru medija moramo izhajati iz psihičnih in razvojnih značilnosti učencev.

Vseh 5 vidikov je med seboj prepletenih in odvisnih. Iz njih izhajajo določene pedagoške in didaktične posledice ob uporabi pri pouku, zato je potrebo vedno pretehtati vlogo in primernost medija v konkretni situaciji pri pouku.

VPRAŠANJA, NA KATERA ODGOVORIMO PRED IZBOROM USTREZNEGA MEDIJA:

1. Kaj želimo doseči z določeno aktivnostjo pri pouku?
2. Kakšna je predhodna izkušnja učencev?
3. Kakšna je psiho-fizična zrelost učencev?
4. Katere so pglavitne odlike učne vsebine?
5. Kakšne so značilnosti medijev, ki so na voljo v šoli?
6. Kaj zna učitelj od različnih sredstev in opreme uporabljati?

Učenci in učitelj morajo:

- poznati izobraževalno tehnologijo in znati ravnati z njo
- poznati njene značilnosti
- poznati pomen, strukturo in funkcijo IT v učnem procesu

Z uporabo ustreznih medijev želimo doseči:

- bolj racionalno in učinkovito organizacijo pouka
- olajšanje procesa učenja
- doseganje boljših rezultatov na kognitivnem, afektivnem in psihomotoričnem področju razvoja posameznika

ALGORITEM UPORABE UČNIH SREDSTEV (Blažič 1993)

1. operativiranje učih ciljev
2. predpriprava (tehnična priprava in izbor materiala)
3. vnaprejšnje preučevanje gradiva
4. priprava učencev
5. predstavitev, prezentacija
6. aktivnost po prezentaciji

IZBOR LITERATURE

- Blažič, M. (1993). Uvod v izobraževalno tehnologijo. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Gerlič, I. (2000). Sodobna informacijska tehnologija v izobraževanju. Ljubljana: DZS.
- Morano, M. (1994). Video pri izobraževanju. Ljubljana: Andragoški center RS.
- Morano, M. (1993). Prosojnica pri izobraževanju. Ljubljana: Andragoški center RS.